

ТУРЦИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИТА НА НАРОДЪТЪ.

ТУРЦИЯ излязува сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мецидѣта; вънѣ отъ имперіята, 5 бѣли мецидѣта. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относатъ до редакціята са надписуватъ до Н. Генювича, редактора и издателя на вѣстникътъ. Външните настоятели отговарятъ за вѣстникътъ. Подписката за спомоществованіята става направо въ Цариградъ—Галата при сѣщіята.

28 АПРИЛІЯ (ПО НОВИ СТИЛЬ)

12 ЗИЛХИДЖЕ 1282 ОТЬ ЕГИРА.

ЧЕРКОВНИЯТЪ НИ ВЪПРОСЪ.

Нашити вѣнни съотечественици чакатъ съ едно голѣмо нетърпение рѣшеніето на черковния ни въпросъ. Това нетърпение, казва едно писмо, са забѣлжава най много на минутата когато пристига цариграшката поща. И щомъ видятъ въ писмата си и въ вѣстниците си че нѣма нищо още свършено, тѣ подновяватъ пакъ тая сладка надѣжда, както оногова, който са храни съ това що му обѣщаватъ, безъ да са труди да го постигнѣ.

Нашіятъ кореспондентъ ни пита ако цариграшките Българи, които трѣбува да познаватъ по добръ работити, са намиратъ и тѣ въ сѣщото положеніе, и ако можимъ ний, които, споредъ нѣго, трѣбува да ги познаваме още по добръ, да кажимъ двѣ три думи, касателно до тоя въпросъ, каждѣрни да напълнятъ мозъкътъ на сичките, и да турятъ край на това състояніе на работити, което е причина за неизвършваніето на много волѣни дѣла.

Ний благодаримъ отъ се сърце на тоя нашъ ученъ пріятель за добрината която има да ни съобщѣ тѣя свѣдѣнія. Нѣ отъ друга страна ний скѣрбимъ дълбоко дѣто не сии въ състояніе да отговоримъ удовлетворително на въпроси които той ни прѣдлага.

До колкото сии можли да уцѣнимъ мнѣніето на по цѣрвити и на по разумни отъ цариграшките Българи, ний смѣемъ да кажимъ че тѣ иматъ едно дълбоко убѣжденіе за нерѣшеніето на черковния ни въпросъ.

Съсъ други думи, каквото и да бѣди рѣшеніето, което ще излѣзе отъ фенерската патриаршія, било сега, било послѣ, това рѣшеніе като не ще са основава на правдата, по много причини, то нѣма да задоволи напълно законити исканія на народътъ, и отъ тамъ нови прѣпири, неизбежно слѣдствие на друго рѣшеніе, и тѣй наредъ.

Ако нашити Българи познаваха народната си исторія, ний быхми имъ казали съсъ сѣщиятъ начинъ както Христосъ на Тома когато воскресна, че примиреніето ни и съединеніето ни съсъ фенерското духовенство сѣ были едно врѣме; пѣ тѣ нѣма да бѣдѣтъ веки. Да помислимъ, е за напредъ едно мечтаніе, една химера.

Обаче дѣпъ малко хора има отъ насъ които да сѣ учили народната ни исторія и исторіята на народити. Отъ тамъ неравнотіе на нищо и глупостъ въ сичко. Уроцити на нашити прадѣди, оставени касателно до гръцкото воспитаніе, до гръцката нравст-

венностъ, до гръцката суета, до гръцката човѣконенавистностъ, стоятъ безполѣзни, непронизователни. И опитността на народити отъ прѣминали врѣмена, която трѣбуваше да ни служи за кормило въ идѣщи врѣмена, както на сичките просвѣтени народи, са намира и тѣ, за насъ, обвита въ пощити на вѣковити.

Въ това положеніе, мажко нѣщо е за единъ журналистъ да въра тоя народъ въ цѣтатъ на нѣговити истински интереси, и на нѣговото истинско назначеніе нѣ само защото неразбира гласътъ му, нѣ още защото чрезъ нѣговото невежество той са остава да го ласкаятъ чуждити хора за собственити си интереси, както една хубавица ласкай одного човѣка.

И това ласканіе, колко щети, колко зарари ще му докара, тоя народъ не ги знае и не ще да ги знае. Защо? Защото неповнава исторіята на прѣминалото си.

Или ако му ги кажешъ, той ще ги веме за лоши свѣсти, и отъ тамъ гоненія. Защо? Защото други му казали инакъ.

Слѣдователно какво остава за насъ? да чакаме да го кажи самата сила на нѣщата, както нему тѣй и на онія които го държатъ въ днешнитѣ халя.

Това ще кажимъ ний за черковния ни въпросъ; сирѣчь че оставами рѣшеніето му на врѣмето. Друго да кажимъ е напразно. Мълчанието е добро тамъ дѣто нѣма разсѣжденія въ разискуваніята.

Казуватъ ни че тѣя дни събранія щѣли да ставатъ въ гръцката патриаршія за да разгѣда какъ, и съсъ какъвъ тернитъ трѣбувало да са рѣши тоя въпросъ. Нѣ ний не вѣрваме да стане нѣщо въ това събраніе, както не вѣрваме чернѣтъ да стане бѣлъ.

Казуватъ ни още че Високата Порта желай скорешното рѣшеніе на въпросътъ.

Това го вѣрвами, и го вѣрвами толкосъ твърдо колкото вѣрвами че умрѣлитѣ ще въскрѣснатъ единъ день. Високата Порта обича безразлично сичкити си подданици съсъ сѣщата нѣжностъ, какго една майка обича сичкити си дѣца.

Нѣ това което неможемъ да повѣрвами, то е рѣшеніето на въпросътъ въ рацѣти на гръцката патриаршія.

Дано бѣдимъ излѣгани!!!!

СЛОВО ПРИКАЗАНО ОТЬ Г. Х. МИНА ПАШОВЪ, НА ОТВАРЯНІЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО.

Господіе, — Мисльта за съставяніето на едно читалище въ столицѣта ся посрѣщна отъ насъ съ едно възхищеніе, ласкателно за

народното ни нѣе.

Благодареніе на това възхищеніе, благодареніе на благородното ни стремленіе къмъ всяко нѣщо добро, къмъ всяко нѣщо похвално, тѣзи мисль днесъ ся усѣществѣва.

Едно правно мѣсто ся напълни! — Ако не посрѣщалихъ, Господіе, съ еднаква ревностъ, съ еднакво усърдіе, съ еднакво стараніе, всичкитѣ работи, отъ които народътъ ни може да чѣка нѣкоя полза, нѣкоя похвала, нѣн щѣхми да бѣдемъ по-бѣдни въ разнородни лишения, въ равни правности, които не биватъ никогажъ лѣскатели за народното честолюбіе.

Ползѣтъ отъ едно читалище у столицѣта не можатъ да ся турятъ подъ съмнѣніе. Колкото уграниченъ и да бѣде, по настоящемъ, крагътъ на дѣйствието му, то не може, освенъ да бѣде полезно за насъ самитѣ, а покрай насъ, и за народътъ.

Безъ него, нѣи ще сии чужди едни на други, както, за жалостъ, до днесъ ся е случвало.

Съ него, нѣи ще сии противити. Нѣна кажа, като заминувамъ, чѣ нѣаната на махлитѣ и на ханѣщата цариградски нѣма да бѣдѣтъ нѣрило на нашитѣ патриотизми. Съ него, едно раздѣленіе между ни не може да владѣй.

Напротивъ, взаимно познайство, взаимна любовь, единодушіе, единомыслие, единосѣдѣствіе, въ всичко което ся относѣ до българщинѣта ни, до напредѣкътъ ѣ, до прѣзрѣнитѣ ѣ духовни правдини, ще бѣдѣтъ възможнитѣ и вѣроятнитѣ слѣдствія на това заведение.

Но, за да ся постигнатъ, Господіе, рано или късно, тѣзи толкова благородни послѣдствія, не е достаточено, откровенно трѣбва да ся каже, самото сѣществуваніе на читалището.

Безъ редовното посѣщеніе отъ насъ и отъ другитѣ съотечественици, на които входѣтъ е свободенъ, всяка минута, то е нѣщо нѣмнователно, отъ което не бива да ся чѣка нѣкаква добрина.

При жертвитѣ си, прочее, отъ пари нужно е да приложитѣ и една жертва отъ врѣмѣ.

Не знамъ дали трѣбва да ся прѣкара за жертва едно врѣмѣ употребено въ полезно прочитаніе, въ размисленіе и разговаряніе върху въпроси които може да бѣдѣтъ благотворни, по нѣкогажъ за наредѣтъ ни, отъ нравственното положеніе на който, мнозина, нѣи сами негли, често ся оплаквали съ горчеливѣкъ?

Народътъ, Господіе, не е нѣщо нравствено. Народътъ сме нѣи, а намъ подобитѣ. Ако той не напредѣва, ако той не върви къмъ убрзуваніето, къмъ усвършенствуваніето, ще каже, че нѣи сами ся не движитѣ въ сѣщиятъ разумъ.

Неподвижността на народътъ е наша собствена грѣшка, наша собствена отговорностъ, слѣдователно неприличіето тѣзи намъ.

Дано, презъ свошеніята си въ това мѣсто, махнемъ нѣщо отъ тѣзи грѣшки, отъ тѣзи отговорности, отъ това неприличіе!

Това казано, нека призовемъ, презъ посрѣдничеството на духовнитѣ си отци, небесната воля за трайността на това полезно за

ведение; и нека съединитъ молитвѣ си за дългоденствието на Султанитъ, нашиятъ отецъ подъ сѣнката на което охолно можемъ да тръснемъ образуваніето си, стига да го желаемъ.

ПИСМО. II.

Макаръ и да искахъ да си познаямъ по-отблизо съ Крымскитъ Българи, но не ми позволи врьмето и моя господарь тръгна за Болшой Боиликъ съ сѣщата цѣль да купува добитакъ така и азъ трѣбаше да слѣдвамъ по-дѣла му.

Ные пристигнахме въ това село на 5 Февруарія. Той е на разстояние отъ Одесъ сичко на 25-30 верста нѣж на хиляда км отъ хора имотни и чисти Българи. Макаръ и да си упарило много народно, ала въ тѣхъ външноститъ пріеда вече руски видъ. На руски языкъ тѣ пишатъ и по руски се учатъ въ училището, но за това по български съ бжлицы пиятъ вино и се веселятъ съ български пѣсни, хора и борби.

По случая на новостъ, кол получихъ 4-тѣхъ Колоніи имаше едно голѣмо увеселение, на кое азъ съ господаря си бѣхме честити да се поканимъ въ едно отъ тѣхъ. Това увеселение тутакси стана, щомъ колониститъ сж наѣстиха отъ Одесъ че пресѣдателя Хамъ на тѣхний попечителный комитетъ, вѣчный созаклятый врагъ по българската народностъ, книжевностъ и развитіе ся исплдилъ и какво ся замѣнилъ съ други. Презъ този вечеръ, повече за друго нищо не ся хоратува, като само за Хама и неговитъ 8 годишни поборства и злоупредни фанатически дѣйствія и сичко що ся проявявало добро въ русинитъ Българи. Презъ таи нощъ, въ коя ся получи извѣстіето, ся испило много вино, и не смотря на голѣмото число кръчмари въ Болшой Боиликъ, но сяка кръчматъ много търгува, щото кръчмаритъ останахъ доволни. Тука ся пи първата чаша за здравіето на Негово Високорѣвъ. Г. Куцебу и Николая Палаудова. Тука тѣ вечерта упоменаха какъ нѣмъ той противодѣствувалъ когато Катаркѣй, болшой и малій Боиликъ си избрали другъ стѣрщина и що това дѣло, кое ся продължавало цѣли 4 години нѣмъ струвало около 6 хиляди рубли съ много переписки на конецъ сполучили да изгонятъ старія издѣлники и грабители чиновникъ старшенъ поставенъ отъ попечителный комитетъ и настанѣтъ своя само съ содѣйствіето на многоуважаемаго правосѣднаго началникъ и благодѣтель за края, но доблестный мажъ за господарството Г. Губернаторъ Коцебу, на кого голѣмѣ добрини оказани въ какво врьме на българскитъ Колонисти не щатъ ся забравя, но ще останатъ нѣмото му незабвенно въ нашето потомство.

И така нѣмъ тука като преседехме само единъ денъ и тръгнахме за Одесъ дѣто ся видѣхме съ Н. Тошквичи и като зехме отъ него нѣколко рекомендаціи, тръгнахме за Бесарабскитъ Колоніи, понеже чухме по свѣтинъ добитакъ. Азъ за тѣхъ тръгнахъ съ радостъ, защото колко годъ ми ся опознати отъ миналатъ години; знамъ тамъ знакоми и нѣколко отъ монѣтъ другари, днесъ за днесъ да занимаватъ учителскы мѣста и съ мисль че ще можъ да ся видѣ съ тѣхъ, азъ еще много ся зарадвахъ.

ПИСМО III.

Отъ Одесъ утгнахме въ Аккерманъ, а отъ тамъ тръгнахме твърдъ рано и стигнахме къдѣ пладиѣ въ Колонія Булевчи, дѣто намѣрихме нѣколко овце и купихме твърдъ выгодно и споряди това моя господарь отана доволенъ. Отъ тамъ отидохме въ сѣдѣнѣхъ Колонія Камчикъ. Тука купихме еще нѣколко овце и между другото азъ ся опознахъ съ тамошній учитель Г. Караганова, който бѣше толкова вѣжливъ щото и ми попроси въ школѣхъ, която е ново и

твърдъ хубаво зданіе, въ класса бѣше чисто и разстребено, като кога ся дочияватъ свѣтлитъ празничны дни, или нѣкой гостъ. Класа бѣше пълненъ и имаше около 75 ученика, азъ съ познанието на учителя распитахъ нѣколко отъ тѣхъ и бѣхъ очуденъ, като видѣхъ да отвѣчаватъ така добро отъ това що учили и учатъ, расправятъ по руски и български языкъ, отчетливо и разпано: ученицитъ ся учяхъ по първоначалнитъ на български языкъ учебници съставени отъ П. Каландро за иззнитъ училища—доста добрѣ. Но по първитъ ученицы четяхъ на руски книги и по словата на учителя, така ся слѣдавало по программата дадена отъ попечителя на Колоніитъ. Слѣдъ испитваніето на ученицитъ, учителя ми заповѣда въ стажѣхъ си и дѣто ми предложи да закусамъ „това що е стотинна жената и Богъ е далъ“ каза Г. Карагановъ. Съ насъ доди выборный съ нѣколко старци и священника.

Между другото азъ расказахъ Г. Караганову, дѣто колониститъ въ Болшой-Боиликъ за испажданіето на пресѣдателя си Хама, цѣла нощъ ся веселихъ. Щомъ азъ искавахъ това и Г. Карагановъ съ други еще колонисти чяхъ подкачяхъ отъ радостъ и тутакси ся показа улыбка на устѣхъ. „Е слава Богу, че ся отървихме е-двамъ сега отъ този гонителъ на просвѣщеніето и на соврѣменно мѣтно развитие. Този созаклятый врагъ, цѣли 7 години ни спира и турнше нинагы преграда на сички наши желанія, кои имаха цѣль за нашето нравственно и сѣщественно благосостояние. Той гонеше школите, пресѣдваше учителитъ и искаше да запрѣти и тѣзи книги, кои ви прѣди видехте по тѣхъ да четѣтъ ученицитъ въ класса.“—Нали бѣше Хамъ миналата година проводилъ свои си чиновникъ Тимонова, да прави слѣдствіи тука въ насъ и ни приказваше да не ся учимъ по български “ каза свѣщенника. „Но Хамъ не може да ни запрѣти да не говоримъ на матерний си языкъ.“

Презъ колкото колонии прѣвѣнахъ на сѣкадѣ сж хортулаше за испажданіето на Хама, като ся радвахъ, че сега ще можъ да ся постигнатъ общитъ желанія на народа: „Учреди банкъ, централно училище за сички колоніи.“ Но най-много на зае единъ отъ Комратскитъ ученици, кой миналата година свършилъ тамъ курсъ и назначенъ учитель въ колонія Нагавскъ. Той учитель свободно разгладваше положеніето на колониститъ и бѣше тѣй развитъ и начозанъ, що нѣма да устѣхъ и на гимназіята и като му азъ замѣтихъ, че той вѣроятно ся е училъ въ нѣкой гимназія, не, не, бързо отпѣти, азъ ся учихъ въ Комратъ и на 1864 година свършихъ курса. — Е че ви като имате таково училище, кое можъ да ви приготви тѣй добрѣ, та защо робцитъ на Комитета ся? (Слѣдва)

ОТВѢТЪ НА ВРЪМЕТО. (*)

Ето моето мнѣніе за правоученіето. Азъ ся надѣхъ да са повърна пакъ за него. Праволно е, криво ли е, оставимъ на безпристрастнитъ читатели да сѣдѣтъ. Ако бы нѣкой отъ тѣзи читатели да поиска да го опровергава съ основателни, добросѣвестны доводи, азъ можъ да отговори. Ако ли поискатъ да го опровергаватъ, каквото Врьмето, съсъ заплашванія и съсъ вѣрѣхъ, азъ ще са сторѣхъ глухъ, защото съ такви орѣжия нѣмамъ охотъ да са сражавамъ. Върата е таквои еластическо нѣщо, гдѣто сѣяко потеглява къмъ себе си и, по този начинъ, врѣщи работи, които нѣкоя вѣра недоуца. Въ нѣмото на вѣрѣхъ грѣцкій патрикъ тѣче правдинитъ на цѣль народъ; въ нѣмото на вѣрѣхъ сж станали голѣми злодѣйства, истрѣбвали сж са цѣли области;

въ нѣмото на върата са отѣрѣли науката, която раскрива законитъ, които турилъ Богъ въ природѣхъ; въ нѣмото на върѣхъ искатъ да запрѣтъ земитъ да са не прѣти и да не испълнява назначенія си отъ Бога пѣтъ.

Духа на монѣтъ статин Врьмето искарва отъ чужди теоріи. Нѣ кой не пише по теоріи? Самничко Врьмето не отрича ли монѣтъ бжжѣхъ на оставаніето на другъ теоріи? Нѣй сичка пишмъ и говоримъ по нѣкаквѣхъ си теоріи; иначе и не може да бѣде. Нека сѣмъ пише по теоріи, нека сѣмъ са води отъ готовитъ теоріи които ни дава науката, и нека помни, че теоріята която държи, трѣба да клони къмъ общо добро, трѣба да е съгласна съ дѣйствителнитъ нужди на живота. Мене ся струва, че бжжѣхъ които правяхъ въ кореспонденцията си удовлетворявахъ поставенитъ условія: тѣмъ явно искатъ доброто на народа и отговарятъ на днешнитъ нужди на живота. Тѣзи бжжѣхъ сж зети отъ теоріитъ, които сж добити съ голѣмо трудолюбие и дълбоки изслѣдованія на природѣхъ и на обществата. И нѣмъ зата отъ тѣзи теоріи до толкова е очевидна, щото тѣ не искатъ никакво оправданіе. Днѣшното напредване на човѣчеството, отъ тогава са е почело, когато тѣзи теоріи сж са распростирили помежду хората. Въ онѣзи общества, дѣто сж распростираны повече тѣзи теоріи, тѣмъ сж и най-богати, и най-просвѣтени, и най-силны.

Ще каже нѣкой: тѣзи теоріи сж добры за другитъ земи, нѣ за насъ не идѣтъ, защото нашитъ обстоятелства сж други.

Новитъ теоріи са отнасятъ до ученіето, до граждѣнското, общественото и економическото уреджаніе на хората. Ако да бѣхъ зель отъ тѣзи теоріи социалнѣхъ часть или економическѣхъ, и ако да бѣхъ я прилагалъ изцѣло на нашия народъ, тогава Врьмето щѣне да е право, като говори че тѣзи теоріи не сж съгласни съ нашитъ обстоятелства. Като не зематъ въ вниманіе мѣстото ни, положеніето ни, тѣзи теоріи не ще бѣдѣтъ приравнены на нашитъ обстоятелства. Нѣ азъ говоря за образователната чистъ на тѣзи теоріи, говоря за ученіето което не може да има два вида, говоря за прѣподаването на онѣзи истини, които слъ завоевали човѣчеството трудолюбие и суммата на която съставлява човѣчеството напредване. Не може да има два истини за едно нѣщо, не може, отъ това да има и доу науки. А кога е тѣй, дѣ е вѣстгласіето на монѣтъ мнѣнія съ дѣйствителностѣхъ? (Слѣдва).

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦИЯ.

ИНЕБО. III, 28 Марта. — Сѣдбата ма докара да стана даскалъ отъ Европа въ Азия. Нѣкоги не бѣхъ обхождахъ тѣя страни за да видѣ състояніето на жителити; и като глѣдахъ сичко диво въ България — разбира са преди шестъ години — менъ ми са струвало че само България е останала назадъ въ просвѣщеніето; че само България трѣбува да са плажъ че не върви и нерачи да върви по пжтеката на другити народи.

Нѣ днесъ България ще трѣгнѣ напредъ истеръ-истемесъ: сичко я кара или принуждава: прѣобразованіята, желѣвнитъ пжтища и много други работи, които разбираете.

Тука какво? сичко мрътво, засѣло. Мѣстото е диво, неразработено, нѣ прѣтно по естествениитъ си глѣдѣ. Дрѣветата цѣлнали; природата са засѣмла по сичкити точки на тая страна, люлка на човѣшкитъ родъ. Нѣ колкото тая природа ми са видѣ засѣмла, тодѣкъ повече хората ми са видѣхъ начумерени.

Да ли това ми са тѣй видѣ, защото сѣмъ пжнамъ за прѣдъ нѣтъ по тѣя мѣста, незнамъ

(*) Вжъ 38-ий брой на Турція.

Из това което забелязихме за отлично въ жителити, макаръ и да са намиратъ въ една голяма простота, то е че ма прѣиха добръ, както прѣиха за единъ учителъ. Владиката, който са гледа за мжжъ прокоисанъ и снабденъ съсъ науки, ма прѣи и той съ прилика. Остана сега на менъ да са ползувамъ отъ тѣя добрини за да са направя да ма обичатъ сичкити.

Колкото за истривити на жителити, истривити, за които вѣи сте толко съ любопытни, азъ не съмъ ги изучилъ още. Нѣ зафанахъ веки, и надѣвамъ са подиръ малко време да ви прода едно кратко описаніе.

Това само, което ще ви кажа преди да свърша, то е че жителити сѣ облечени селски. Женити, както и дѣвоичити, носятъ антерин дълги и червени, и сѣ покривки бѣли на главата, които са простиратъ до ирѣстѣтъ, като лшмакъ, или като по насъ бѣлти були на женити.

КЮСТЕНДЖЕ, 26 Марта. — Преди нѣколко време единъ раздоръ стана въ грцката община по причина на единъ попъ на име Филиппъ, който са быше натоварилъ за направеніето на една черкова въ Кюстенджа.

Това разномыслие причини една кавга доста силна, която стана предъ православната черква на минутата когато са служене литургията. Противниците на попъ Филиппа са стехоха въ черквата и са сбиха съ привърженци на тоя послѣднийтъ. Презъ кавгата три жени загубиха съзнаніето си. Най сетивъ заплетката притасаха и раздѣлиха тѣя дѣто са бяха. Хората са надѣватъ че полиціята ще земе строги мѣрки за да възбрани подновяваніето на такъвъ съблзнителни сцени.

ПРИЛЕПЪ, 30 Марта. — Нашити обществени работи стоятъ още заплетени. Двѣ партіи има тука, които спиратъ сичко. Тѣя двѣ партіи сѣ станали за учителѣтъ ни: едната го иска да учителствува, другата го нече: И отъ тамъ прѣиприри смѣшни предъ разсѣдливъ хора.

Да кажешъ че учителѣтъ ни е неспособенъ, това е една клевета. Вѣи знаете какви сѣ жителити тука и каква каджриность въ учителѣтъ сѣ изискува въ тѣя мѣста: да научи дѣцата ни да прочитатъ, да занисуватъ и малко дребни науки.

Нѣ иди расправяй това на противната партія. Тя не рачи да та разбере. Тя иска учителъ други само за мнать, само за да не бѣди той. И това не е ли нанстина, което ни въспира да вървимъ напредъ както другити наши съотечественници?

Тука прѣди нѣколко време събрания ставаша за отваряніето на едно дѣвическо училище на което нуждата са живо чувствува отъ цѣло населеніе. Събраніето удобри тая мисль. Остана работата за събираніето на парити отредѣни за съзиданіето на това училище, определено да просвѣти умовити на нашити македонски момѣ (дѣвоички). Нѣ нашити сѣбражани са показаха хладнокрѣвни: тѣ не дадоха или по добръ дадоха твърдъ малко пари.

Дано ги съветеше Господъ да спомогнатъ щедро за осъществяваніето на това дѣло, което ще бѣди нанстина една законна гордостъ за народѣтъ по тѣя страни!!

БИТОЛЯ, 5 Априлий. — Отъ нѣколко време насамъ Хюснѣ папа показва твърдъ голѣма дѣятелность въ доброто управление на провинціята. Тая дѣятелность са забелязва най много въ направеніето на колерни пѣтица по цѣла Македония.

Въ тѣя пѣтица вещества са донесоха отъ Австрія и доволно инженери са намиратъ за управленіето и за бързото изкарване на тѣя пѣтица.

Жителити, макаръ и да тѣлятъ отъ ангари, нѣ отъ друга стѣрна тѣ са радуватъ че като са направятъ тѣя пѣтица ще могатъ по скоро да си прѣнасятъ стокити отъ една страна на друга, и това лесно прѣнасяне ще ги тури въ сѣстояніе не само да ги продаватъ по ефтино, което ще ги улесни значително отъ къмъ парата, нѣ още ще ги насърчава да чалачисуватъ за напредъ по добръ.

ШУМЕНЪ, 10 Априлий. — Градскити ни работи сѣ, колкото за сега, въ благоприятно положеніе. Егонимѣтъ и страстити са виждатъ да сѣ изчезнали отъ членовити на общината. Учителити си гледатъ своити работи, поповити своити, общината своити, ученицити своити, и сичко са види да върви напредъ. Дано това съгласіе да отиди за много време.

Едно нѣщо което зарадва тукашнитѣ жители, то е изкарваніето на желѣзниятъ пѣтъ отъ Варна до Шуменъ. Пасаджери и войски отиватъ и дохаждатъ по тѣя желѣзници отъ Шуменъ до Варна и обратно.

Остана сега да са направя желѣзницата отъ Шуменъ до Русюкъ. Мѣстото е малко планинесто и каменисто, което ще го забави малко. Нѣ при сичко това надѣвами са да са свърши това дѣло, защото работити сѣ тласнати съ голѣма бързотія.

Освѣтъ това, трѣбува да ви забеляжи още и скръбта която чувствуватъ както християнското населеніе, тѣй и мюсюлманското населеніе за това че тѣя пѣтица не са направиха отъ мѣстни компании.

ЦАРИГРАДЪ, 11 Априлий. — Вчера бѣхъ на Фенерѣ. Цѣлѣта на отиваніето ми въ тая точка на Цариградъ бѣше да присѣтствувамъ като членъ, на отваряніето и на освѣщеніето на читалището.

Това което ма удиви най напредъ, бѣше украсеніето на читалището, украсеніе което ма възрадува менъ и много други мои съотечественници.

Освѣщеніето сѣ извърши отъ българското духовенство. Церемоніята трая нѣщо половинъ сахатъ. Множеството хора, което бѣше дошло правене това тържество отъ най бласкавити. Г. Панаретъ каза нѣколко думи къмъ народѣтъ, чрезъ които го насърчи да постоинствува въ тая мисль благородна и славна за синца ни.

Подиръ това, прѣдсѣдателя на Комитетѣтъ, Г. Х. Пашовъ, приказа едно кратко възвишено словце, въ което той извѣстиваше отваряніето на читалището, и ползата която ще може да даде това заведение.

Това слово са слуша съсъ вниманіето, което заслужаваше.

Други единъ още нашъ съотечественникъ, на когото името му ще примѣча, приказа, и той едно слово: съсъ нѣкои думи съдържаніето му бѣше каквото и на първото; нѣ само съ тая разлика че първото бѣше написано съсъ благороденъ начинъ, а второто съсъ начинъ противенъ. Имахъ много забѣлжки да ви направя за това глупаво слово, нѣ няма да ги направя само за честѣта на съгласіето.

Това само което няма да примѣча то е че той нѣмаше право да кажи слово. Това бѣше грѣшката на прѣдсѣдателя. И нанстина, ако сички имахми тѣзи претенціи да казуваме слова, безъ да сме повнани или задѣжени, не сѣхмѣ ли да бѣдимъ нанстина чудовища предъ свѣтътъ?

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѢДЪ.

ФРАНЦІЯ. — Комисіята за разгѣждаваніето на състояніето на земледѣліето и тър-

говското мореплаваніе, сѣ днесъ два въпроса, които занимаватъ най живо европейската преса.

Министрѣтъ на общенаредното просвѣщеніе отпращилъ тѣя думи на императорѣтъ единъ рапортъ, въ който, слѣдъ като хортува за холерѣтъ и за прѣданиостѣта която французскити консулата въ Истокъ показали къмъ болнитѣ безъ разлика на въровосновѣданіе, прѣдлага на императорѣтъ, като означава имената на тѣя които сѣ сѣ отличили, възнагражденія было на влатни медали, было на нипани отъ разни класови. Помежду възнаграденити са намиратъ и сестрити на милосердіето, които показаха нанстина голѣмъ куражъ.

ИНГЛИТЕРА. — Въстаницити отъ Лондра ни донесоха текстѣтъ на словото, което Г. Гладстонъ принавялъ въ едно събрание на Ливерполъ. Въ това слово Г. Гладстонъ хортува за избирателната свобода и за работническити класови, които той пофалва много.

Краснорѣчивиятъ ораторъ доказва успѣхити направени отъ трийсетъ години отъ работници, разнитѣ мѣрни вѣти отъ правителството за распространеніето на просвѣщеніето и на религіознитѣ начала помежду сиромашкити класови; той обявява че работницима имали по широко участіе въ избирателно право на 1832 г. отъ колкото на 1866.

АВСТРІЯ. — Новинити, които прѣйхми тая нѣдѣля ни убѣждатъ че малко надѣжда да остана за спокоженіето на тая държава съсъ Пруссія.

ПРУССІЯ. — Тая царщина са въоружавала. Тя зела потрѣбнитѣ воински мѣрки по сичкити си страни. Италия отъ своя стѣрна са приготвувала да ѝ помогни, ако бѣ да зафани бой съ Австрія.

Читателити трѣбува да забѣлжатъ че тука са касай за слѣдбата на двѣ герцогцини. Ако стане бой за тѣя герцогцини, то ще бѣди толко съ срамотно за Европа, колкото варварщината е срамотна за Азія.

БАВАРІЯ. — Сопругити на австрийскитѣ императоръ и на прускіятъ царъ като немощяхъ да примирѣтъ мѣжѣтъ си, сега баварскитѣ кабинетъ отпращилъ едно окръжно писмо до прѣдставителити си при двата двора. Въ това окръжно писмо той ги упълномощава да употребѣтъ вліяніето си за да ги примирѣтъ. Мислимъ че не ще бѣдимъ далечъ отъ истината ако кажимъ че и това покушеніе ще даде същити слѣдствія каквото и тѣя на съпругити имъ.

ГРЦІЯ. — Една кореспонденція отъ Атина извѣстиваше скорошното трѣгнуваніе на царъ Георгія за Целопонезія. Н. Ц. В. щѣлъ да посѣти Коринтъ, Аргосъ, Спартъ и Патрасъ; послѣ той щѣлъ да отиде за Юническити Острови за да са види съсъ брати си, князь Фредерика. Заверѣваніето на царѣтъ ще бѣди кѣдѣто свършваніето на Маія.

Сиромашіята расте. Салтанатѣтъ и той расте. Хайдутлукѣтъ и той расте. Никой не може да излѣзи по кѣрѣтъ отъ страхъ.

АМЕРИКА. — Американскитѣ въстаници сѣ съгласни сичкити да потвърдятъ бѣд-

лата, която има за предмет да смахне федералната войска на сто и петдесет хиляди души. Хората мислят че тая била, приѣта всеки отъ сенатътъ ще са приѣми и отъ казармата на прѣдставителити.

Приходити на федералната хазна за 1865 година са въскочуватъ близо до 476 милиона долара, разходити на 1095 милиона; ачкътъ е отъ 610 милиона долара.

Войската въѣзана въ разходити на 1865 година за 838 милиона долара, а мореплаването за 87 милиона. Годишнитъ разходи на департаментътъ на войната сѣ, споредъ секретаринътъ на сѣщото министерство, близо до 88 милиона долара.

СЪБАКВИ НЪЩА И НОВИНИ.

По случай на Курбанъ-Байрамъ, Н. Ц. В. Султанътъ отиди въ сряда сутрешта на джамията Султанъ Ахмедъ и присѣжтаува на обикновенити молби. Н. Ц. Велич. беше придруженъ отъ сичкити министри и високити чиновници на Високата Порта.

— Г-нъ Павлани Мусурось, Гръкъ, си наименова членъ отъ Великитъ Съветъ на място Аристархи бей който се помина.

— Левантъ Хералдъ извѣстна че Н. Ц. В. Султанътъ, като са научилъ че пицовъ са теглил сръщу животътъ на Александра II, отпразилъ една телеграфическа донеша и послалъ едно своеобразно писмо до императорътъ на сичкити Русии въ които го ублажавалъ за упазаванieto на динити му.

— Тая неделя избухнаха 3 огня въ Стамбулъ. Загубити сѣ твърдъ малки, благодарение че нѣмаме вѣтъръ.

— Едно писмо отъ Петербургъ дава съдѣлжичити подробности за изваденieto на императорътъ отъ ударътъ на пицовътъ :

„Избавачътъ на Н. Ц. Вел. са казува Иосифъ Ивановъ Комисаровъ. Той е единъ робъ освободенъ който живѣеше отъ няколко врѣме въ Петербургъ.

На 4 Априлиа бѣше денътъ на рождението на Комисарова. Въ тоя случай той рѣши да присѣжтаува на божественната служба, и са отпразни въ една черква, която са намира отъ другата стѣрна на Нева. Когато пристигналъ до брѣгътъ на реката той видѣ че мостътъ на Св. Петра и Павла, когото требоваше да прѣмине, бѣше дигнатъ; тогава той са отпразни въ лѣгната градина дѣто единъ царски екипажъ, който чакалъ близо до пармакличити въ средъ едно безбройно множество, привличае вниманieto му. Като са научи че чакатъ императорътъ да излезе, и той са запрѣ да присѣжтаува на трѣгнуванieto му. Множеството го отблѣсна малко по малко до destino врачити далечъ отъ каруцата. Въ няколко минути императорътъ излезе и са качи въ каруцата си. Комисаровъ видѣлъ тогава че едно лице, запрѣно до него, изваждало единъ пицовъ отъ джобътъ на палтото си и го пуцалъ сръщу императорътъ, който таманъ са наметнувалъ съ ментото си. Комисаровъ ударилъ силно лѣвата на убийцата, крушумътъ излезълъ, и той замислялъ прѣзъ главата на Н. Ц. Вел. Комисаровъ, растреперанъ, са загубилъ послѣ въ алабаджкѣтъ. Убийцата са улови. Императорътъ отиди право въ катедралната черква на Казанъ за да благодари Бога че му упазналъ динити.

На връщанieto си въ зимнитъ палатъ Н. Ц. В. са прѣв отъ членовити на съветътъ на Имперіята, и подиръ малко сичкити генерали и високити чиновници са, стехоха за да поздравятъ Господарѣтъ си. Прѣзъ това прѣзманіе Императорътъ попиталъ за да види изба-

вачатъ си; Комисаровъ бѣше веки заведенъ въ сараатъ.

Императорътъ го повина: той го благодари горѣщо и му даде титлата и привилегіити на благородството. Вечерта Петербургъ бѣше блестяво осветенъ.

Казуватъ че убийцата е Русецъ.

— Събрамето което щѣше да стане въ гръцката патриршиа тая неделя относително за българскити работи, сѣ отложно.

— Въ четвъртъкъ сутрешта единъ съдѣлжичъ си рѣжеше спокойно гръцмилътъ върху мостътъ на Кара-Кюю. Запрѣтъ и попитанъ върху причинити, които сѣ го накарали на такава безумна работа, той отговорилъ че искалъ да са жертвува за падишахътъ по случай на Курбанъ-Байрамъ.

— Едно обвинение на италиански бунтовници станало въ Ровнио (Венеція). Тѣ сѣ отблѣснали. Чтиридесетъ души сѣ утърпали.

— Н. В. Мехмедъ-Али паша са наименова министъръ на мореплаването на място Халилъ паша.

— Миналата година, казува Джеридеи Хавадисъ, единъ чохаджия отъ Галаца загуби една сума отъ 40 хиляди гроша въ консолиде.

Много мѣсеци са минаха безъ да можатъ бѣднитъ търговецъ да научи място за тая загуба; напразно извѣстяваше той на публичната чрезъ вѣстници, като обѣщаваше една честна награда на тогоя който му занесе консолидета: никой не са представилъ за да му ги върни.

Напикътъ търговецъ бѣше загубилъ сяка надежда, когато тѣ дни единъ раздавачъ отъ мѣстната поща му врачи едно писмо. Няка размыслилъ читателити за радостта която той усѣти като намѣрилъ въ него 4 тѣхъ хиляди гроша които бѣше загубилъ, съсъ файдата за една година на сѣщата сума.

Безименитъ съчинителъ на писмото, което придружаваше това укжнително новрѣжаніе, му искаше прошка за дѣто го отлагалъ толкова врѣме; и, казувалъ той, като напикъ портфелътъ когото загубихте, и като се видѣхъ чутакси сайбіа на една сума доста грошова, азъ не можихъ да са стѣрна отъ дѣто си опитамъ изхметътъ въ Хаваръ-Ханъ. Сполучихъ; ето азъ станехъ богатъ, и първата ми трижа е да ви върна консолидета, като ви моля да прѣимте и файдата на вашити 40 хил. гроша за споменъ на доброто което направихте безъ да сте искали на едно лице което не ще познайте никоги.

— Тѣ дни станаха голѣми зѣфети въ сараатъ на Султанката Адиле на Кур-Чешме, по случай на женитбата на Халире Ханжмъ, дъщеря на Нейно Ц. Вис. и на Мехмедъ Али паша, съсъ Риза бей, сынъ на покойнитъ Шкодралъ Мустафа паша.

Подписанieto на контрактътъ станало на 19 Априлиа (и. к.) прѣдъ Шенк-Юл-Ислямътъ, прѣдъ министрити и високити чиновници на В. Порта.

— Въ послѣднитъ си брой нѣй казахми че Н. П. Г. Рафанлъ, на когото Пашата повѣри управленieto на нашити съотечественици, Съединенити Българи, обнародвалъ едно епископско писмо.

Макаръ и да имамъ за начало да стонимъ вѣтъ отъ сѣко религиозно разскувание, нѣй размыслихми че нашити читатели цо бѣдѣтъ любопытни да знаятъ цѣлата и съдържанieto на това писмо. И за това нѣй го прочетохми съсъ вниманіе за да научимъ тѣ двѣ нѣща.

Споредъ насъ новитъ владика нѣй само поиска да отблѣсни клеветити на Грѣцити сръщу съединената българска община частно, нѣй още сръщу българскитъ народъ въобще.

Нѣй знаями че колкото пѣтя българскитъ народъ е искалъ да са избави отъ несправедливия хумотъ на гръцката патриршиа, толяко пѣтя той са е наклѣвтавалъ че са възбунтува сръщу Н. Ц. В. Султанътъ. Естес-

твенно гръцката патриршиа е подновила пакъ вѣтхити си клевети къмъ съотечественицити ни които станаха Католици и замѣниха името му съсъ името на Пашата.

Естествено е още че новия владика трѣбуваше да отблѣсни тѣмъ клевети и да покажи было въ собственото си име, было въ името на стадото си, чувствата на прѣданность и на покорность къмъ Н. Ц. Вел. Султанътъ много по благородни и по християнски, които Грѣцити, владицити нѣмъ и патрицити нѣмъ не сѣ никоги показвали.

Колкото за насъ, нѣй неможимъ въ това отношение освѣтъ да ублажимъ новитъ владика за дѣто са показува толкось добъръ съотечественикъ и толкось дълбоко покоренъ на Н. Ц. Вел. Султанътъ, ношїятъ обичливъ Господаръ.

Въ това отношение сѣдбата на Съединенити Българи е сѣдбата на цѣлъ български народъ.

И той нерачи да припознае властѣта на гръцката патриршиа и на владицити проведени отъ неи. И за това нѣй мыслимъ че новитъ владика заслужа съ това на отечеството.

Новитъ владика е отишелъ по надолечъ. Той доказва че нашити просвѣтителъ и равноапостоли Кирилъ и Методій сѣ прѣобърнали българскитъ народъ нѣ въ това което са казува мнимо грѣцко православіе, нѣ въ католическото православіе.

Понекъ нѣй не сми нити историци нити богослови, нѣй нѣма да уцѣнявами стойността на доказателствата които новитъ владика дава за потвърденіе на това цо говори. Това, което ще кажимъ то е че епископското писмо и словото което слѣдува подиръ нѣго заслужава да са прочетѣтъ отъ надлѣжни хора.

Найсетѣхъ сѣмъ ще види, чудно място наистина, че доказателствата на това цо говори сѣ завѣтъ отъ литургическити книги печатани въ Русіа.

КАНЦЕЛАРИЯ ОТЪ АГЕНЦИЈАТА НА СЪЕДИНЕНИИ КНЯЖЕСТВА.

ИЗВѢСТІЕ.

Ромжиско правителство като нѣма мазин съсъ бѣла соль отъ Славиякъ на Олтенца, отъ Телега на Гюргюпо и отъ Тиргу Овна на Галацъ, извѣстна на ГГ. куповачити въ сѣщото пространство на Отоманската Имперія че сольта са продава за сѣтка на правителството съсъ цѣна 14 ваванѣциа стотѣхъ оки; едно смаленіе на дванадѣти и единъ кредитъ ще са направятъ на куповачити отъ голѣми количества посредствомъ кефилликъ, който трѣба да са даде отъ единъ ромжиски търговецъ, който да живѣе въ Ромжия.

Цариградъ, 21 Априлиа, 1866.

БУРИНЪ ПРАХЪ ЗА ИСТРЕБВАНІЕ НА ВСЯКАКВИ ЖИВОТИНКИ, КОИТО ХАПЯТЪ ЧЛОВѣКА.

Тоя прахъ, неврадителенъ за добытака, безъ друго е добаръ за истребванieto на дървеницити, бълхити и въшкити; пазни комарити и мухити, варди вълненити платове отъ молцити и дървеницити вѣтхити отъ червоточина.

Продава са въ Спичаріята Маделла на Кара-Кюю при Комисіонъ-ханъ. Цѣна гроша 8.

ИЗВѢСТІЕ.

Долоподписанитъ земамъ честь да извѣста на публиката че предирѣхъ изданieto на едно Българско народно Календарче за въ джобъ. Това календарче е снабдено съ много непознати днесъ български богоугодници, тѣмъ сѣщо както и съсъ много други извѣстия за българската древность. То са тури веки подъ печатъ. Цѣната му ще бѣди отъ найуѣренити. Това календарче е за година 1867.

Ц—градъ-Балканлъ. Еню Х. Карпачовъ.

Отговорникъ Никола Геновичъ.